

til det offentlige, bliver endnu haardere stillet, efter at han har faaet Hjælp, end han var i Forvejen. I saa Henseende tror jeg, at Lovforslaget, hvad jeg ikke kan andet end billige, opfylder de rimelige Fordringer, der kunne stilles. Men vi maa jo huske paa, at det er ingenlunde blot de værdige trængende, Fattigbestyrrelserne have med at gøre — desværre, det er egentlig kun den mindste Part af dem, der henvende sig til det offentlige, som kunne henregnes til denne Kategori. Dersom det var Tilfældet, vilde Fattigvæsenet langtfra være i den Grad bebyrdet og i det hele taget have de store Vanskeligheder at kæmpe med, som det har nu. Størsteparten af de fattige, som netop skaffe Kommunalbestyrelsen de store Udgifter og ogsaa det store Bryderi, det er den Klasse i Samfundet, som ikke kan henregnes til de værdige trængende. Det er i Reglen Personer, som enten ere dovnne, eller som ved et uordentligt Liv og Levnet selv have forskyldt deres Straf. Jeg betragter det nu som Hovedsagen mod dette Lovforslag, at det ikke drager en tilstrækkelig skarp Grænse mellem disse 2 Klasser i Samfundet, og jeg skal blot her nævne de allerede berørte §§ 35, 41 og 51 om Hjemsendelse. Navnlig denne sidste Bestemmelse om Hjemsendelse har voldt mange Betæneligheder for mig, og jeg beklager i høj Grad, at man har indskrænket den Ret, Fattigbestyrrelserne nu have til at forlange de uværdige trængende hjemsendte. Det er ikke blot saa, at Bestemmelserne, saaledes som de findes i § 51, ligefrem ville bevirke en Indskrænkning, men de ere tillige holdte i en saa vag Stikelse — der er allerede gjort opmærksom paa det uheldige Ord „væsentlig“, der forekommer 2 Gange — at det næsten vil blive umuligt i mange Tilfælde for Fattigbestyrrelsen at kunne faa en saadan Person hjemsendt. Jeg har i min langvarige Virksomhed som Sogneraadshoved haft rig Vejlighed til at blive bekendt med de store Udgifter og de store Vanskeligheder, som Kommunalbestyrrelserne have at kæmpe med over for disse Personer, og derfor kan jeg ikke andet end antage, at det vil vække ikke ringe Misfornøjelse rundt omkring i Kommunerne, at man har betaget dem deres Ret i saa Henseende. Der vil ikke alene blive Misfornøjelse paa Grund af de økonomiske Byrder og det hele Bryderi med

Striveri og den Slags Besværligheder, man har med saadanne Personer, der opholde sig i fremmede Kommuner, men ved at vanskeliggøre denne Hjemsendelsesret affarerer man ogsaa noget den Udsigt, der for Forsørgelseskommunen, hvor det dog maa antages, at der er større Interesse til Stede for en sli Person, kunde være til at kontrollere ham i hele hans Liv og Levned og mulig ogsaa at kunne virke paa hans Forbedring; man kan jo ikke antage, at der vil være stor Interesse herfor til Stede i den fremmede Kommune, hvor han opholder sig. Vi maa vel huske paa, at vi have her i Landet to sociale Under, som navnlig Fattigvæsenet har i høj Grad at kæmpe med, og det er Drikkeriet og de uægte Børn. Fra disse to Under stammer for Størstedelen den Nød og Elendighed, der findes i saa mange Familier, og som nødsage Folk til at henvende sig til det offentlige, og det vilde være en af de største og mest fortjenstfulde Samfundsopgaver, naar man kunde søge at formindste og hæmme disse Under. Jeg maa derfor meget beklage, at det Forslag, Regeringen gjorde i Fjor paa at komme Drikkeriet til Lids ved at forhøje Brændevinsstaten, ikke kunde komme igennem. Man vilde ikke gaa ind derpaa, fordi man undte Befolkningen „den billige Snaps“; men jeg tror, at man vilde berede Befolkningen en langt større Velsignelse, naar man kunde formindste Drikkeriet. — Og hvad de uægte Børn angaar, har ikke blot Regeringen, men ogsaa Repræsentationen begaaet den Fejl at vedtage en Lov som den, der for et Par Aar siden udkom om de uægte Børn. Man troede ved denne Lov at kunne gavne de smaa Børn, men dette Formaal er forsejlet. Det er slet ikke de smaa Børn, som der er blevet hjulpet paa ved den Lov, Moderen faar Pengene, og mange Gange, ja i Reglen, blive de ikke andendte til Forbedring af deres Børns Naar. Og man fremmer ligefrem Uædelighed derved. Det har allerede viist sig at være Tilfældet mange Steder, og jeg er overbevist om, at det vil i høj Grad fremdeles blive Tilfældet. Jeg vil derfor, da jeg har faaet Ordet i denne Sag, rette en indtrængende Opfordring til den høje Regering om snarest muligt at søge denne Lov enten ophævet eller i det mindste væsentligt ændret. — Men naar nu